

Socialnämndens arbetsutskott

Plats och tid Digitalt via Skype, kl. 08:00, mötet administreras från Listerbysalen, stadshuset

Beslutande Ledamöter
Se särskild förteckning

Ersättare
Se särskild förteckning

Övriga närvarande Se särskild förteckning

Justerare Malin Månsson (S)

Justeringens plats och tid Digital signering, omedelbart efter sammanträdet avslutande

Underskrifter

Sekreterare

Albin Ottosson

Paragrafer

§ 148-152

Ordförande

Therese Åberg

Justerare

Malin Månsson

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Beslutsinstans Socialnämndens arbetsutskott

Sammanträdesdatum 2021-07-01

Datum då anslaget sätts upp 2021-07-01

Datum då anslaget tas ned 2021-07-26

Förvaringsplats för protokollet Kommunledningsförvaltningen, Stadshuset, Ronneby

Underskrift

Albin Ottosson

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Socialnämndens arbetsutskott

Närvarolista

Beslutande

Ledamöter
Therese Åberg (M)
Anna Carlbrant (-)
Malin Månsson (S)
Thomas Svensson (S)
Nicolas Westrup (SD) §§ 148-149

Övriga närvarande

Tjänstemän
Birgitta Ratcovich, förvaltningschef
Peter Börjesson, enhetschef §§ 148-149
Amelie Hultman, alkohol- och tobakshandläggare §§ 148-149
Charlotte Petersson, teamledare §§ 150-152
Else-Marie Emilsson, enhetschef § 152
Jens Backström, teamledare § 152
Albin Ottosson, nämndsekreterare

Övriga närvarande
Se information om övriga närvarande i respektive ärendebeskrivning.

Socialnämndens arbetsutskott

Ärendelista

§ 148	Dnr 2021-000001 006	4
	Val av justerare	4
§ 149	Dnr 2021-0000103 702	5
	Utredning på grund av brister vid tobakstillsyn enligt lag om tobak och liknande produkter, XXX, org. nr. XXX	5
§§ 150-151	Dnr 2021-000011 751	13
	Individärenden 2021 - SEKRETESS	13
§ 152	Dnr 2021-000023 751	14
	Information, Jourhem	14

Socialnämndens arbetsutskott

§ 148

Dnr 2021-000001 006

Val av justerare

Beslut

Malin Månsson (S) utses att jämte ordförande Therese Åberg (M) justera dagens protokoll. Justering sker digitalt, omedelbart efter sammanträdet avslutande.

Exp: Akten

Socialnämndens arbetsutskott

§ 149

Dnr 2021-0000103 702

Utredning på grund av brister vid tobakstillsyn enligt lag om tobak och liknande produkter, XXX, org. nr. XXX

Alkohol- och tobakshandläggare Amelie Hultman föredrar ärendet.

XXX har anmält företräde och framför sina synpunkter i ärendet under sammanträdet.

ÄRENDET

XXX, org.nr. XXX, bedriver verksamhet med tobakstillstånd i butiken XXX på XXX, i Ronneby sedan den 18 februari 2020. Beslutet fattades av Socialnämndens arbetsutskott.

Socialnämnden utreder nu om tillståndsverksamheten bedrivs i enlighet med reglerna i lag om tobak och liknande produkter (2018:2 088) eller om sanktion i form av föreläggande, förbud, varning eller återkallelse av tillstånd är aktuellt.

UTREDNING

Översiktlig beskrivning av försäljningsstället

I lokalen, fastigheten XXX, på XXX i Ronneby bedrivs tillståndspliktig tobaksförsäljning, efter ett beslut av socialnämndens arbetsutskott. Försäljningen avser detaljhandel.

Tillståndshavare

XXX, org.nr. XXX, består av två bolagsmän och ägare; XXX (XXX) och XXX. Firman tecknas var för sig av bolagsmännen, d.v.s. båda har lika mycket inflytande då de självständigt kan teckna firma. Parterna äger gemensamt handelsbolaget.

Bolagets tidigare skötsamhet

Hos Miljö- och byggnadsförvaltningen fanns, 2017-06-08, tobaksförsäljningsstället "XXX" med XXX som näringsidkare (org. nr. XXX). Verksamheten bytte sedan, någon gång under 2018, bolagsform från enskild firma till handelsbolag (XXX, org.nr. XXX) utan att informera miljö- och byggnadsförvaltningen som tillsynsmyndighet om det. Detta upptäcktes av miljö- och byggnadsförvaltningen i samband med att företaget skickade in egenkontrollprogram för elektroniska cigaretter där det stod ett annat organisationsnummer än det som miljö- och byggnadsförvaltningen hade registrerat verksamheten med. Tobaksförsäljningsstället "XXX" med näringsidkare XXX, org.nr. XXX registrerades därefter 2018-11-20 hos Miljö- och byggnadsförvaltningen.

Socialnämndens arbetsutskott

Miljö- och byggnadsförvaltningen utförde vidare tillsyn enligt Tobakslagen (1993:581) vid fyra (4) tillfällen på tobaksförsäljningsstället "XXX":

1. 2017-10-25 utförde miljö- och byggnadsförvaltningen samordnad tillsyn över tobakslagen och livsmedelslagstiftningen. Vid tobakstillsynen noterade miljö- och byggnadsförvaltningen som avvikelser att företaget inte kunde uppvisa ett egenkontrollprogram för tobaksförsäljning samt avvikelser kring märkning av tobaksvaror (gammal märkning). Vid tillsynen kunde miljö- och byggnadsförvaltningen också konstatera att det fanns både elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare till försäljning i butiken men att företaget inte hade anmält försäljningen till kommunen (enligt § 20 i den gamla lagen (2017:425) om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare). Företaget inkom inte förrän 2017-12-08 med en anmälan om försäljning enligt ovan.

2. 2017-11-20 utförde miljö- och byggnadsförvaltningen en uppföljande tobakstillsyn på tobaksförsäljningsstället med syftet att kontrollera att tobaksvarorna med gammal märkning som hittades på XXX vid tidigare tobakstillsyn inte fanns till salu i butiken. Vid den uppföljande tobakstillsynen kunde miljö- och byggnadsförvaltningen konstatera att det fortfarande fanns flera tobaksvaror i butiken som saknade hälsovarningar eller som var märkta enligt de gamla reglerna. Miljö- och byggnadsförvaltningen bedömde att de felmärkta tobaksvarorna var väl synliga för kunderna så att avsikten var att de skulle säljas till slutkonsument. Miljö- och byggnadsförvaltningen fattade beslut om försäljningsförbud på plats (beslut § 243, med dnr 2017-696.809). Näringsidkaren överklagade inte beslutet.

3. 2018-04-23 utförde miljö- och byggnadsförvaltningen samordnad tillsyn med representanter från Tullverket, Polismyndigheten och Skatteverket (myndighetssamverkan Jean Nicot). Vid tobakstillsynen kunde miljö- och byggnadsförvaltningen konstatera att det fanns tobaksvaror i butiken som inte var märkta i enlighet med gällande föreskrifter. Miljö- och byggnadsförvaltningen har vid tillsynen omhändertagit de felmärkta tobaksvarorna (beslut § 86 om omhändertagande av tobaksvaror, med dnr 2018-304.809). Näringsidkaren överklagade inte beslutet.

4. 2019-05-22 utförde miljö- och byggnadsförvaltningen samordnad tillsyn med representanter från Tullverket, Polismyndigheten och Skatteverket. Vid tillsynen kunde miljö- och byggnadsförvaltningen konstatera att det fanns flera tobaksvaror i butiken som inte var märkta i enlighet med gällande föreskrifter. Miljö- och byggnadsförvaltningen har omhändertagit flera felmärkta tobaksvaror (beslut § 185 om omhändertagande av tobaksvaror, med dnr 2019-564.809). Miljö- och byggnadsförvaltningen har också fattat beslut § 204 om förbud (dnr. 2019-564.809) att sälja felmärkta tobaksvaror. Näringsidkaren har inte överklagat besluten.

Socialnämndens arbetsutskott

Miljö- och byggnadsförvaltningen tidigare erfarenhet av utförd tobakstillsyn på tobaksförsäljningsstället "XXX", näringsidkare XXX (2017-2018) samt XXX (med XXX som person med betydande inflytande i företaget), är att verksamhetens personal som var närvarande vid samtliga tobakstillsynsbesök saknar kunskap om de regler som gäller kring märkning av tobaksvaror. Vid samtliga tillsynsbesök fanns det många olika tobaksvaror i butiken som inte var märkta på rätt sätt vilket tyder på att verksamheten inte sköter sin egenkontroll av tobaksförsäljningen kring märkning av tobaksvaror. Trots miljö- och byggnadsförvaltningen upplysningar i inspektionsrapporter om regler som gäller kring märkning av tobaksvaror och trots flera beslut om omhändertagande och förbud visade inte verksamheten tillsynsmyndigheten att de kan sköta sin egenkontroll kring märkning av tobaksvaror på rätt sätt.

Miljö- och byggnadsförvaltningen har också fått återkommande klagomål från både föräldrar och skolpersonal om att butiken "XXX" säljer tobaksvaror till minderåriga. Med anledning av inkomna klagomål har miljö- och byggnadsförvaltningen haft möte på plats med representanter från verksamheten och pratade om rutiner kring ålderskontroll.

Såväl miljö- och byggnadsförvaltningen som Polismyndigheten ansåg vid bolagets tidigare ansökan om tobakstillstånd enligt lag om tobak och liknande produkter (2018:2 088) att det fanns skäl att ifrågasätta lämpligheten att meddela tillstånd enligt ansökan. Tjänstemannaförslaget var att avslå ansökan.

Tillsynsbesök

Den 2021-06-01 mottog Socialnämnden ett tillsynsprotokoll från Polismyndigheten. Där framgick att Polismyndigheten samt Tullverket gjort tillsyn i butiken XXX den 2021-05-31. Vid tillsynen hade den närvarande delägaren XXX först svårt att hitta egenkontrollprogrammet. Efter en stunds letande visades flera olika egenkontrollprogram upp som var utformade på samma vis. På egenkontrollprogrammets sista sida skulle det fyllas i vilka som fått utbildning och när. Där var endast ifyllt två namn vid två datum 2016 och 2017. Polisen skriver i sitt tillsynsprotokoll att all personal inte var utbildad och att utbildningen inte heller skett kontinuerligt. Vid tillsynen anträffades även fjorton (14) limpor med utländska cigaretter gömda i ett tuggummiställ i butiken. En (1) limpa samt tio (10) lösa paket utländska cigaretter anträffades under kassadisken. I personalutrymme anträffades två öppnade och två oöppnade paket vattenpipstobak (Polismyndighetens protokoll bifogas utredningen). I polismyndighetens protokoll framkommer det att en brottsanmälan är gjord och att brottsrubriceringen är "Brott mot lagen om punktskattepliktiga varor".

Kommunicering

Socialnämndens arbetsutskott

Kommunicering av polismyndighetens tillsynsprotokoll samt meddelande om inledd utredning har kommunicerats sökande i enlighet med reglerna 25 § förvaltningslagen och sökande har haft möjlighet att yttra sig. Mottagningsbevis för ovan skickade handlingar inkom till socialförvaltningen 2021-06-09.

Kommunicering av förslag till beslut har skett i enlighet med reglerna 25 § förvaltningslagen. Tillståndshavaren har kvitterat ut brev samt utredning med förslag till beslut enligt kvittens bifogad utredningen. Tillståndshavaren har blivit informerad om rätten att begära företräde.

Tillståndshavarens inställning

Skriftligt yttrande ska vara kommunen tillhanda senast 2021-06-29.

Tillägg i utredningen 2021-06-30: Något skriftligt yttrande angående polismyndighetens tillsynsprotokoll har inte inkommit till socialförvaltningen per 2021-06-30.

BEDÖMNING

Tillämpliga lagrum

Lag 2018:2 088 om tobak och liknande produkter

3 kap 1 § Förpackningar till tobaksvaror och örtprodukter för rökning som är avsedda att tillhandhållas konsumenter på marknaden ska förses med texter och illustrationer som upplyser om de hälsorisker som är förenade med bruk av tobak och örtprodukter för rökning samt om rökavvänjning (hälsovarningar).

Tillverkare och importörer ansvarar för att förpackningarna till tobaksvaror och örtprodukter för rökning förses med hälsovarningar.

Om en förpackning till en tobaksvara eller en örtprodukt för rökning saknar hälsovarningar, får varan inte tillhandahållas konsumenter eller, när det gäller tobaksvaror, detaljhandlare på marknaden. Detsamma gäller om hälsovarningar inte uppfyller föreskrifter om utformningen av varningarna som meddelats med stöd av 11 kap. 7 §. (Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur hälsovarningar enligt 3 kap. 1 och 2 §§ ska utformas).

Av folkhälsomyndighetens föreskrifter om utformning av hälsovarningar och hälsovarningars placering på förpackningar av tobak framgår bland annat att förpackningar av tobaksvaror och örtprodukter för rökning som är avsedda att tillhandhållas konsumenter på den svenska marknaden ska vara på svenska. Att i näringsverksamhet tillhandhålla konsumenter tobaksvaror som saknar hälsovarning eller har uppenbart oriktig hälsovarning är ett brott mot 3 kap 1 §.

Socialnämndens arbetsutskott

5 kap 2 § Ett tillstånd får beviljas endast om den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt är lämpliga att utöva verksamheten samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med de krav som ställs upp i denna lag.

5 kap 6 § Den som bedriver tillståndspliktig försäljning av tobaksvaror eller gränsskridande distansförsäljning ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och ansvara för att det finns ett för verksamheten lämpligt egenkontrollprogram.

7 kap 10 § En kommun får återkalla ett försäljningstillstånd om

1. Tillståndet inte längre nyttjas
2. Tillståndshavaren inte uppfyller de krav som gällde för tillståndets meddelande,
3. Det med tillståndshavarens vetskap har förekommit brottslig verksamhet på försäljningsstället, eller i anslutning till detta, eller annars inom den tillståndspliktiga verksamheten utan att tillståndshavaren har ingripit eller
4. Tillståndshavaren har tilldelats en varning utan att de förhållanden som föranlett varningen har rättats till.

7 kap § 11 I stället för en återkallelse enligt 10 § får kommunen meddela tillståndshavaren en varning, om varning kan anses vara en tillräckligt ingripande åtgärd.

10 kap 2 § Den som uppsåtligen i strid med förbudet i 3 kap. 1 § tredje stycket tillhandahåller tobaksvaror som saknar föreskrivna hälsovarningar, ska dömas för olovlig tobakshantering till böter eller fängelse i högst sex månader.

Detsamma gäller den som uppsåtligen eller av oaktsamhet säljer eller lämnar ut tobaksvaror i strid med 5 kap. 18 § första eller andra stycket.

Om gärningen är ringa, ska den inte medföra ansvar.

Bedömningen av 10 kap 2 § görs av polisen och åklagare i varje enskilt fall men lagstiftaren såg så allvarligt på att dessa regler inte följs att man har infört straffbestämmelser för det.

Utredarens överväganden

Lag (2018:2 088) om tobak och liknande produkter är en skyddslagstiftning vars främsta uppgift är att skydda människor från tobakens skadeeffekter. Med anledning av de hälsorisker som är kopplade till användningen av tobak finns bestämmelser om tobaksförsäljning i tobakslagen. Det är en ansvarsfylld uppgift att bedriva försäljning av tobaksvaror, och försäljningen

Socialnämndens arbetsutskott

ska skötas på ett sådant sätt att bruket av tobak begränsas och därmed dess skadeverkningar.

Illegal handel med tobak är problematisk av flera skäl, staten går miste om skatteintäkter, kriminella aktörer profiterar på hanteringen och konkurrensen blir osund mellan hederliga och ohederliga handlare. Kontrollen av försäljningen blir också sämre och om tobaksvaror, framförallt cigaretter, säljs utan punktskatt, gör detta dom prismässigt överkomliga inte minst för barn och ungdomar. Den illegala handeln med tobaksvaror i Sverige är således ett hot mot de folkhälsopolitiska målen. Lag (2018:2 088) om tobak och liknande produkter ger tillståndsmyndigheterna tillgång till en mer ingripande sanktion, återkallelse av tillståndet, än vad som funnits tidigare och regeringen har bedömt att detta kan få en viktigt preventiv effekt.

Näringsidkare som bedriver försäljning av tobaksvaror har en skyldighet att ha en god kännedom om de regler som gäller enligt tobakslagen. Att i näringsverksamhet tillhandhålla konsumenter tobaksvaror som saknar hälsovarning, eller har uppenbart oriktig hälsovarning, är ett brott mot 3 kap 1 § Lag (2018:2 088) om tobak och liknande produkter.

Vid polismyndighetens och Tullverkets tillsynsbesök den 31 maj 2021 tog det lång tid för närvarande ansvariga att hitta egenkontrollprogrammet. När det väl hittades var enligt polisen inte alla anställda informerade om tobakslagens bestämmelser. Utbildningen hade vidare inte skett kontinuerligt utan senast dokumentation om utbildning för personal var från 2017. Även om polisen eventuellt inte har uppfattat att det dom i sin rapport kallar butiksbiträde, också är en av delägarna, så är det fortfarande problematiskt för ägarna att de två uppgivna anställda, enligt egen dokumentation, inte fått information om tobakslagens bestämmelser sedan 2017, dvs. de anställda kan därmed inte ens antas vara informerade om den nya tobakslagens bestämmelser eller ändringar som skett överhuvudtaget sedan 2017. Det faktum att det tog lång tid att hitta egenkontrollprogrammet kan också anses bidra till bedömningen att egenkontrollen inte verkar anses av vikt eller vara prioriterad för ägarna.

Mer därtill, vid tillsynsbesöket den 31 maj, påträffades även utländska cigarettlimpor, utländska cigarettpaket samt vattenpipstobak med utländsk text/felaktig märkning. Då exempelvis det större fyndet av limpor förvarades dolt i butiken, gömda i ett tuggummiställ, görs bedömningen att det är sannolikt att varorna har varit avsedda att säljas i butiken. Vattenpipstobak med utländsk text hittades bl.a. undagömt i soptunnan under själva plastpåsen. Det fanns även vattenpipstobak där varningstexten inte stämmer överens med någon av de bilderna den ska kombineras med enligt [healthwarnings sweden.pdf \(europa.eu\)](https://www.healthwarningsweden.eu). Det får därmed anses troligt att tobaksvaror i strid med 3 kap 1§ Lag (2018:2 088) om tobak och liknande produkter, har varit avsedda att tillhandahållas konsumenter i butiken. När

Socialnämndens arbetsutskott

otillåtna tobaksvaror förvaras gömda butik, oavsett eventuell mängd, kan de inte heller anses vara för eget bruk, enligt utredares bedömning.

Bolaget hade redan innan de slutligen tilldelades ett tobakstillstånd av Socialnämndens arbetsutskott, vid flertalet tillsynstillfällen, uppvisat brister i sin tobaksförsäljning med bland annat felmärkta tobaksvaror, inte kunnat uppvisa egenkontroll, inte anmält tobaksförsäljning enligt tidigare lagstiftning när enskild firma blev handelsbolag. Trots tidigare beslut om försäljningsförbud av miljö- och byggnadsförvaltningen så har nu alltså ännu en tillsyn visat att bolaget inte följer bestämmelserna i tobakslagen. Detta visar enligt utredarens bedömning att bolagets företrädare är fortsatt likgiltiga inför att följa lagar och bestämmelser.

Då bolaget har brutit avseende flera paragrafer i Lag (2018:2 088) om tobak och liknande produkter anser utredaren att bolaget inte kan anses vara lämpligt att ha tillstånd för försäljning av tobak. Med hänsyn till de högt ställda kraven som ställs för att få bedriva försäljning av tobak och till de missförhållanden som framkommit i ärendet, gör Socialförvaltningen i Ronneby kommun bedömningen att det handlar om återkommande överträdelser som är allvarliga och som därför motiverar en återkallelse av tobakstillståndet. En varning anses inte vara en tillräckligt ingripande åtgärd i detta fall på grund av tillståndshavarens tidigare historik. Utredare anser att upprepade brister i hanteringen av försäljning av tobaksvaror visar att tillståndshavaren inte har en intention att följa lagstiftningen, och därmed inte kan anses lämplig att inneha tillstånd enligt Lag (2018:2 088) om tobak och liknande produkter.

FÖRSLAG

Mot bakgrund av ovanstående utredning och bedömning föreslår alkohol- och tobakshandläggningen, Socialförvaltningen, i Ronneby kommun följande:

att med stöd av 7 kap 10 §, punkt 2 samt punkt 3, Lag (2018:2 088) om tobak och liknande produkter, återkalla tobakstillståndet som XXX, org.nr. XXX, innehar på XXX, XXX, XXX Ronneby, och att beslutet ska gälla omedelbart även om det överklagas samt,

att paragrafen justeras omedelbart.

Deltar i debatten

Deltar i debatten gör Malin Månsson (S) och Therese Åberg (M).

Yrkanden

Samtliga ledamöter i Socialnämndens arbetsutskott yrkar bifall till tjänsteförslaget, med tillägget att Socialnämndens arbetsutskott också noterar till protokollet att XXX under sammanträdet medger att otillåten försäljning av tobaksvaror skett, och att han varit medveten om detta.

Socialnämndens arbetsutskott

Propositionsordning

Ordförande Therese Åberg (M) ställer proposition på framfört yrkande och finner att Socialnämndens arbetsutskott bifaller detsamma.

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar:

- att med stöd av 7 kap 10 §, punkt 2 samt punkt 3, Lag (2018:2 088) om tobak och liknande produkter, återkalla tobakstillståndet som XXX, org.nr. XXX, innehar på XXX, XXX, XXX Ronneby, och att beslutet ska gälla omedelbart även om det överklagas samt,
- att notera till protokollet att XXX under sammanträdet medger att otillåten försäljning av tobaksvaror skett, och att han varit medveten om detta.
- att paragrafen justeras omedelbart.

Exp:

Protokollsutdrag/beslut med besvärshänvisning:

XXX, org.nr. XXX, XXX,

XXX, XXX Ronneby

Protokollsutdrag/beslut:

Alkohol-och tobakshandläggningsenheten

Enhetschef vuxenenheten

Socialnämndens arbetsutskott

§§ 150-151

Dnr 2021-000011 751

Individärenden 2021 - SEKRETESS

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Socialnämndens arbetsutskott

§ 152

Dnr 2021-000023 751

Information, Jourhem

Teamledare Charlotte Petersson och Enhetschef Else-Marie Emilsson föredrar ärendet.

Sammanfattning

Socialnämnden fattade 210330 beslut om att kontraktera ett jourhem för barn i åldern 0-18 år.

Förvaltningen har genom annonsering på Platsbanken, sociala medier och familjehemsbanken fått in ett fåtal intresseanmälningar. Verksamheten har en familj som är intresserade av att bli kontrakterat jourhem för barn 0-12 år och som har tidigare erfarenhet av att vara familjehem samt har gått relevanta utbildningar för familjehem. Familjen har en egen tonårsdotter vilket gör att de i dagsläget inte vill ta emot barn över 12 år.

Verksamheten skulle vilja gå vidare med att utreda familjen och om de bedöms lämpliga kontraktera dem som jourhem för barn i åldern 0-12 år.

Detta skulle isåfall innebära en förändring i åldersintervallet för de placerade barnen gentemot det beslut som socialnämnden fattade 210330.

I dagsläget är merparten av de barn som behöver jourplaceras och där familjehem bedöms som lämplig placeringsform under 12 år.

Förslag till beslut

Att socialnämndens arbetsutskott antecknar informationen till protokollet.

Deltar i debatten

Deltar i debatten gör Thomas Svensson (S), Malin Månsson (S) Anna Carlbrant (-) och Therese Åberg (M).

Yrkanden

Ordförande Therese Åberg (M) yrkar bifall till tjänsteförslaget.

Propositionsordning

Ordförande Therese Åberg (M) ställer proposition på framfört yrkande och finner att Socialnämndens arbetsutskott bifaller detsamma.

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar:

- Att notera informationen till protokollet.